מב:

ל) [סוכה יג. פרה פי״למ״ז נגעים פי״ד משנהו], כ) [מפירוש הרמב״ם

דקר לפוף נגעים יראה שהוא שס מקום או מדינה והערוך שם מקום או מדינה והערוך ערך כחל ג' פיי שהוא אוב שיש בו לבע כמו

כוחל], (ג) [גי' הערוך דבי כירי ע"ש ערך כר י"ג],

ד) [לקמן סד.], ה) נדה נ:, ו) [יבמות סט. וש"נ],

ו) ניומא לה.], ה) נסנהדרין

כב:ז. ע) בס"ח: כמים,

י) [יבמות עו:], ל) שייך קודם דה מרדו, () רש"ל,

מ) ול"ל עתהן, ג) ווע"ע

תורה אור השלם

וְלְקָח אֵווֹב וְטְבֶּל בָּמִים אִישׁ טְהוֹר וְהִוְּה עַל הָאֹדֶל וְעַל כָּל הַבֵּלִים וְעַל הַנְּכְּשׁוֹת אֲשֶׁר הְיוֹ שְׁם וְעַל הַנֹּגַע בַּעֶצֶם אוֹ בָחֶלָל אוֹ בַּמֵּת בַּעֶצֶם אוֹ בָחֶלָל אוֹ בַּמֵּת

בַּגֶבֶּב אוֹ בֶּחֶיְלָּל אוֹ בַּבֶּנֶר: בּ בָּקבֶר: במדבר יט יח 2. בִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל

אַחֵר כִּי יָיָ קַנְּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא הוא: שמות לד יד

וְלָקַח אַזוֹב וְטָבַל

דגר א מיי׳ פ״ט מהלכות

סמג עשין רלג:

לנג ב מיי׳ פי״ם מהלי

פרה הלכה ה: דנח ג ד מיי׳ פ״א מהלכות מאכלות מאכות הלכה יח סמג משין סב טוש"ע י"ד סי :כנ ס״נ

שימה מקובצת

ה] לפי שדומין להם דכל וה דוחק: **כו** ויש להתיר מתוך כך כל עוף: **גו** וגם רבינו חננאל פי׳ גבי עוף הרא · דו יש לו אחד מאלו השלשה והאחר אין לו מאלו הג' כלל: **לו** לפיכך רחיר ושר ע"ר ורו׳:

רבינו גרשום

פוסלין במי חטאת כו׳ את שתו מהח . רלומר שדרכן כששותין מפני מקיאין: חוץ מן היונה מפני שהיא מוצצת. כשהיא שותה ואינה והיא מוצצת. שותה ואינה מקיאה ואם איתה ליתני מן היונה כו' כלו' ואם איתה דתסיל דמיא ליונה ליתני חוץ מן היונה ותסיל: כופשני דצוצייני ותסיל: כופשני דצוצייני כשרה כו' הכי שמייהו אזוב כוחלי פֵירְשְׁ ולא כל אזוב שיש לו שם לווי כלומר הכא נמי כיון . שיש לו שם לווי כופשני בראזי (גרסי׳) דבי חילופי רו׳ כלומר דדיירי ריוי בלע״ז. דביני כורכי מולְשְ ררדא אמיר ומימוי' רר וסימניך פרווה אמגושא כו׳ במס׳ יומא לשכת בית הפרוה זו היא פרוה :אמגושא שמכשף עשאה ארוג ארוא טמכסן לא ארוא מרדו (מזרג שרי) [זגיד ואכל כך] שמו של עוף: סגיד ואכיל אסיר (עוף):

ל) נראה דל״ל כלומר בר
מיניה דברדא שאסור לאוכלו.

ברזי דבי חלפי. פי׳ בקונטרס דאיירי בחגבים ולא משמע כן דכולה שמעתין בעופות איירי ועוד אי בחגבים טמאים איירי פשיטא דלקי עלייהו משום שרך העוף אלא בעופות קטנים מאד איירי ושורצין על הארץ וקמשמע לן דמטעם שרץ העוף אסירי

דלא מיקרו עוף ולא משום דמחסרי סימן טהרה: מאי ספקייהו עופות מהורין קורקבנן נקלף וממאין אין קורקבנן נקלף והני קורקבנן נקלף בסבינא. פי׳ בקונט׳ ושחר ג׳ הסימנים מבוררים בהן ומספקא לן אי קילוף הוא הרי יש לו ד׳ סימני טהרה ויצאו מספק כל עופות הטמאין ואי לאו קילוף הוא אין כאן אלא ג' ובספק שאר עופות טמאין הן שיש להן ג' סימנין ויש לדקדק מתוך כך דג' סימנין של טהרה של י"ט עופות היינו אלבע יתירה וזפה ואינו דורם ואי אפשר לומר בענין אחר דאי אמרינן קורקבנו נקלף הוא בי"ט עופות והכא כגון דאיכא להנך ספקות ב' סימני מהרה והאי דנקלף בסכין והשתא אם אחד מאותן ב' סימנין היינו ההיא דליתיה אלא או בפרס או בעזניה אפי׳ לא יחשב קילוף ליכא למיחש למידי דפרס ועזניה אין להם אלא סימן אחד ואלו יש להם שנים ותשעה עשר עופות ועורב אין להם סימן חדש ואם אותן ב' סימנין הן מהנך דהדרי בכולהו א"כ כשיחשוב קילוף נמי דילמא מתשעה עשר עופות נינהו ולא מסתברא לומר דיודעים היו שאינם מתשעה עשר עופות אלא שהיו מסופקין בעורב הלכך אם הקילוף קילוף ילאו מידי עורב ואי לאו יש לספק בעורב אי נמי סימן אחד יש להם עם זה הקילוף ויודעים היו שאין מין עורב אלא שהיו מסופקין בפרס ועזניה והא דאמרינן בפרס ועזניה לא שכיחי ביישוב היינו אותם הידועים והמבוררים ובאלו היו מסתפקין לפי שדומין להם או וכל זה דוחק וגם אין לפרש שהיה להם סימן אחד עם זה והיו מסתפקין דאי קרקבנו נקלף שמא עורב הוא שיש לו שני סימני טהרה ואם אין קרקבנו נקלף אז ליכא לספוקי אלא או בפרס או בעוניה חמרא אסירא וסימניך יישתויי יין פסולין לעבודה ואמר שמואל מזגא חמרא אסירא ושרו משום דלה שכיחי בישוב דהין הלשון משמע כן מדקאמר עופות טהורים קורקבנן נקלף משמע דאי

שמוצצת ואם איתא ליתני חוץ מיונה ותסיל א"ר זירא זה מוצץ ומקיא וזה מוצץ ואינו מקיא אמר רב יהודה הני כופשני צוצייני כשרים לגבי מזבח והן הן תורין של רחבה מיתיבי 10 אזוב בולא אזוב יון ולא אזוב סכוחלי ולא אזוב רומי ולא מדברי ולא כל אזוב שיש לו שם לווי אמר אביי כל שנשתנה שמו קודם מתן תורה והקפידה תורה עליו יש לו שם לווי פסול והני לא נשתנו שמן קודם מתן תורה רבא אמר הני כופשני צוצייני באתרייהו סתמא, קרי להו אמר רב יהודה הני כרזי דבי חילפי שרו יודבי כרבי אסירי אמר רבינא ומלקינן עלייהו משום שרץ העוף ואמר רב יהודה צרדא שרי ברדא אסיר וסימניך בר מיניה מרדא ספקא יאמר רב אםי שמונה ספיקות הן חובא חוגא סוגא והרנוגא תושלמי ומרדא כוחילנא ובר נפחא מאי ספיקייהו יעופות מהורים קורקבנן נקלף ושמאין אין קורקבנן נקלף והני קורקבנן נקלף בסכינא והא ההיא בר אווזא דהוה בי מר שמואל דלא הוה קא מקלף קורקבניה ואותביה בשימשא וכיון דרפי איקליף התם יכי רפי איקליף בידא הכא אע"ג דרפי לא מקליף אלא בסכינא אמר אביי תרנגולא דאגמא חד משמונה ספיקות הוא והיינו מרדו אמר רב פפא תרנגולא דאגמא אסירא 🕫 תרנגולתא דאגמא שריא וסימניך ייעמוני ולא עמונית דרש מרימר תרנגולתא דאגמא אסירא חזיוה דדרסה ואכלה והיינו גירותא אמר רב שבור אנדרפטא שרי פירוז אמר רשיעא אמר פירוז רשיעא אמר רב הונא בוניא שרי פרוא אסיר וסימניך יפרואה אמגושא אמר רב פפא מרדו זגיד ואכיל שרי סגיד ואכיל אסור וסימניך 2לא תשתחוה לאל אחר אמר שמואל שתיא

מפוסלין מי חמאת חוץ מן היונה מפני

המעורבת והוה ליה כרוק בעלמא אי נמי משום מלאכה: כופשני. תורין בלשון ארמי: לולייני. על שם מקומן: אווב יון. וכל אלו מין אווב הן אלא שיש להן שם לווי. אלמא שם לווי פסול והאי מקשה סבר דלולייני שם לווי הוא ולא על שם מקומן: כל שנשתנה שמו קודם מתן תורה. כגון אווב ובאתה תורה והקפידה כגון אזוב שהזכירתו תורה בכמה מהומות ולא נשמט לנו מקרא לכתוב אזוב בשם לווי שמע מינה קפידא הוא: כופשני. לשון של תורים: הני כרזי. חגבין: דבי חלפי. אורטאו״ש: דבי כרבא. כרוב: ומלקיגן עלייהו משום

שרץ העוף. דלחו ספק נינהו חלח

ודאי טמאין: לרדא. ברדא: בר

מיניה. מבלעדיו כלומר סור מעלינו:

חובה וחוגה הרנוגה וסוגה כוחילנה

מושלמי: והני קורקבנן נקלף בסכינא.

ושאר שלשת הסימנין מבוררים בהן

ומספקא לן אי קילוף הוא הרי יש להן

ארבעה סימנין וילאו מספק כל עופות

טמאין ואי לאו קילוף הוא אין כאן אלא

שלשה ובספק שאר עופות מתאין שיש להם שלשה סימנין: דלא הוה

מיקלף קורקבניה. אלמא עוף טהור

נמי זימנין דקשה לקלפו: עמוני ולא

עמונית. הלכה רווחת בישראל דכתיב

(דברים כג) על דבר אשר לא קדמו

אתכם ואין דרכה של אשה לקדםי:

חזיוה דדרסה וחכלה. רחוה חכמים

שדורסת ואוכלת והיינו גירותא דאמרי׳

לקמן בפ' כל הבשר (דף קט:) אסר לן גירותא שרא לן לישנא דכוורא

שטעמו כטעמו. ומתוך שאין אנו

לפנינו יש לומר שמא ידרום דהא

הך תרנגולתא דאגמא היו מחזיקין

בטהורה ולאחר זמן ראוה שדורסת

ואין עוף נאכל לנו אלא במסורת

דעוף הכא

במ

בקיאין בהם נראה לי

עוף שמסרו לנו אבותינו בטהור ושלא מסרו לנו יש לחוש ובמסורת

ים לנו לסמוך כדאמר לקמן (דף סג:) שעוף טהור נאכל במסורת: שבור אנדרפטא. שם העוף: פירוו רשיעא. שם

אדם שהיה מוחזק רשע בעיניהם: מרדו זגיד ואכיל. שם עוף אחד וכן כולם שם עופות הן: יי פרואה אמגושא. שם

מכשף והוא עשה לשכת בית הפרוה במסכת יומא (דף לה.):

איתא. דתסיל מין יונה הוא: תסיל

מולך ומקית. ואפילו הכי מין יונה

הוא דהא מולץ ושאר עופות אין

מוללין אלא שואבין בחרטום התחתון

וכיון דתסיל מקיא פוסל מפני הקיאה

פוסלין מי הטאת. אם שתו מהן מפני שאין מוללין אלא מגביהין

פיהן לאחר שקולטות את המים והמים נופלים מפיהם והרי הן כמיש

שנעשת בהם מלאכה דקי"ל במסכת גיטין (דף נג.) שהמלאכה פוסלתן:

חוץ מן היונה מפני שמוללת. ובאלו הנותרים לא נעשה מלאכה: ואם

לעזי רש"י .[אורטאו"ש אורטאו"ש]. סרפדים.

מוסף רש"י

מפני שמוצצת. ואינה מחזרת ממים לחזור ולטפטף בתוך הכלי לתנן התם (פרה פ"ם מ"ג). שתתה מהן בהמה חיה ועוף פסולין מפני שמקיאים מפיהם לחוכן וכבר בטלו בפיהן מתורת וכנו בטט בפיאן ונעורע מי חטאת (גיטין פו:). אזוב ולא אזוב יון כו'. כל היכי דכתיב אזוב דרים ליה הכי (סוכה יג.). כל שנשתנה שמו קודם מתן תורה. שיש בו מכמה מינין וכל אחד שם לווי לו כמו אזוב כוחלית וקודם מתו תורה היה זה שמו שכתוב בכמה מקומות אזוב ולא נכתב באחד מהו אחד משמות הללו ש"מ אווב קפיד רחמנא (שם).

> קרקבנו נקלף טהור הא לאו הכי אסור לכך נראה כפירוש הקונטרס ויש להתיר יו כל עוף שקרקבנו נקלף וסימן אחד עמו דפרס ועזניה אין להם אלא סימן אחד ועורב ושאר עופות אין קורקבנן נקלף וגם י (רבי חיים) בן [רבינו חננאל] פירש גבי עוף הבא בסימן אחד טהור קבלה בידינו מאבותינו שוה הסימן קורקבנו נקלף משמע שר"ל דההוא דלא משכחת אלא או בפרס או בעזניה זהו קורקבנו נקלף אע"פ שפי' ר"ח לעיל גבי חלתא הדרי בכולהו עשרים מהם ג' ג' עורב יש לו שנים ופרס ועזניה יש

להן אחד נשר אין לו כלל כגון שיש באלו עשרים זפק וקרקבנן נקלף ואלבע יתירה אבל דורסין ואוכלין והעורב יש לו שנים מאלו ג' המכרים למעלה ופרס ועזניה אחד מהם יש לו אחד מאלו הג' ח והאחר אינו מאלו הג' כלל לא זפק ולא אנבע יחירה ולא קרקבן נקלף אבל אינו דורס והוה אמינא נלמוד מזה לעוף הבא בסימן האחד שהוא טמא לפיכך כתיב נשר הו עכ"ל כל זה לא כתב אלא לסימן בעלמא ולא היה סבור שכך הוא האמת אלא כמו שפי' שקרקבן נקלף היינו ההוא דלא הדר בכולהו ולפי מה שפירשתי שיש להתיר כל עוף שקרקבנו נקלף וסימן אחד עמו א"כ אותו עוף שקורין קוונ"א בלע"ז עוף טהור הוא שהרי קרקבנו נקלף ויש לו אלבע יתירה אבל אין לו זפק חה תימה דמסתברא שהוא כוס או ינשוף שהרי יש לו לסתות כאדם ואמרינן בפרק המפלח (נדה דף כג.) דקריא וקיפופא יש להם לסתות כאדם והיה נראה מתוך כך לומר דופק הוא סימן הרביעי דלא משתכח אלא או בפרס או בעוניה וחותו עוף שקורין קוו"ן דדומה לכום וינשוף שהן מתשעה עשר עופות שמח חינו דורם ויש לו שעמה ג' סימני טהרה ולפי זה אין סברא לומר דאותו עוף שאנו קורין קורבי"ל בלע"ז שיהא זה עורב דהא יש לו זפק ואלבע יחירה ונמלא דמשכחת להו כולהו סימני טהרה בשאר עופות ועורב בלא פרס ועזניה אלא עוף טהור יהיה ומיהו יש לישב ההיא דנדה דהכי קאמר ואף ר"מ לא אמר אלא בקריא וקיפופא כלומר או כיוצא בהם אף בשאר עוף שאינו קריא וקיפופא ואפשר דאותו קוו"ן טהור הוא או שמא מין עורב הוא אם יתברר לנו שהוא דורס ואותו קורבי"ל לא יהיה מין עורב ומיהו לעיל פירשתי דעורב אינו דורס והמדקדק יכול להבין אותו ותן לחכם ויחכם עוד: תרנגולתא דאגמא שריא תרנגולא דאגמא אסירא. אין לפרש שהנקנה מותרת והזכר אסור דכל היולא מן הטהור טהור אלא שני מינים הם הקרואים כך ובין בזה ובין בזה הזכר והנקבה שוין0: הזיוה רבגן דדרםה ואכלה. מתחלה היו סבורים דלא דרסה

ואכלה ובהאי סימנא לחודיה היו אוכלים אותו דלא חיישינן לפרס ועזניה דלא שכיחי בישוב או הים ליה בגויה דלאו ממין פרס ועזניה הוא: